

Izhaja vsak četrtak in velja ...

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. ...

9. številka.

Maribor, dne 3. marca 1927.

61. letnik.

SLS za kmeta.

Ko so pri zadnjih volitvah naši zavedni volilci šli v boj za zmago SLS, so vedeli, da delajo za edino pravo prijateljico kmetijskega stanu.

Takojšna pomoč zoper metljivost.

Takoj po prvih sejah v oblastno skupščino v Mariboru, ko so dokončale razne volitve predsedstva in odborov, je prišel v pretres nujen predlog poslancev SLS.

Galica, žveplo in čilski soliter — carine prosto!

Naše vinogradništvo zelo trpi na tem, da mora uporabljati visoko zacarinjeno galico in druge potrebščine.

Davčne eksekucije — prenehajo.

Glavni vodja davčne uprave v Sloveniji je delegat dr. Šavnik v Ljubljani, pristaš samostojne demokratske stranke.

Kakšno čast je imel Sobek Javorcaž.

Poljski spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer; preložil Al. Benkovič.

On pa je stal med ljudmi, kakor oslepel od iskre svetlobe solnce, ki je tam za zidom tonilo za robom zemlje.

»Ali že do'go sedi?«
»Mesec dni.«
»Ali je dosti dobil?«
»Dvajset let?«
»Pa ni pobegnul?!«

Sobek se je ozri na tistega, ki je govoril. Majhen, mozolčast fant, oblečen, kakor se nosijo okrog Gdova, je gledal nanj z bledimi očmi in z izrazom nenavadno posmehljivega strmenja.

»Gorali so Sobka obstopili, vsi, ki so bili na Višniču.«
»Sobek! Vrl dečko si!«
»Tega bi ne bil storil niti rajniki Košla Gornji.«
»Kdo drugi tudi ne!«
»Sam častnik je odprl usta za hip.«
»Morda ti zato odpusti nekaj let.«
»Kaj takega tu še nihče ni videl.«

izgubil ves znesek, kar pa pri kmetu, ki ima zemljo, s katero ne more niti preko meje, ne pride v poštev.

Tako torej dela SLS za kmeta in s tem za ves naš narod. Kajti, če bo kmet imel in bo lahko gospodaril in živel, bo imel trgovca, obrtnik, bo imel tudi uradnik in industrijec.

Da bomo nasprotnike poznali!

»Kmečka politika«, tako jo opisuje »Kmetijski list«, ne sloni ne na srbstvu ali na hrvatstvu, niti na slovenstvu.

Voditelj kmetov — socialist Prepeluh. Dobro se še spominjamo lista, ki ga je Prepeluh izdajal: »Avtonomist.«

Radič se zna prav imenito pretepativati. Ko se je v Zagrebu začelo zborovanje oblastne skupščine, so se Hrvați sprli.

»Drobtine«, pravi »Kmetijski list«, da so to, kar dosega SLS. Dobro! Mi pa vprašamo, kaj je neki Pucelj delal, da še teh drobtin ni prinesel?

Pribičevič je zapustil lasten brat. Pribičevič je s svojo politiko prišel že tako daleč, da ga njegovi najzvestejši zapuščajo.

O nebesih in nebeškem kraljestvu govori porogljivo dr. Žerjav v zadnji »Domovini«. On je bil že v nebesih, dokler je sedel v vladi, pa zdaj so ta vrata zanj zaprta.

Demokrati prinesli nagega človeka v nar. skupščino. Kaj takega zmorejo le demokrati! Zgodilo se je takole: V Beogradu v neki kavarni so se skregali neki demokrat in neki radikal.

»Kako bi neki?«

»Ali so kje taki ljudje, kot smo mi? Kaj?«
»Hej! Nikjer jih ni takih, kot smo mi s Podhala.«
»Ej! Nihče izmed nas ni kos Sobku!«
Obstopili so Sobka. Bilo jih je pet ali šest, sami zločinci in razbojniki. Ponosni so bili na Sobka.
»Ej, to bi bila banda, mi pa oni!« je rekel kočeliski razbojnik drugemu Koščeliščanu.
»Ej, res bi bila, pa kakšna!«
»Mislil sem, da so pri nas v Koščeliskah najvrlješi fantje.«
»Ej, tudi drugod jih je kaj. Saj tudi Janošik ni bil iz Koščelisk, marveč nekje s Spiža.«
»Kaj boste vi, Koščeliščani? Kaj pa Matej iz Zakopanih? In Mijalkov Jendrek?«
»In novobilski Valek? Podžižni iz Bjalke? ...«
»Hej! V Koščeliskah pa je le ...«

Bila je temna noč. Vsi so spali. Čeprav si oči izpahneš, ne vidiš drugega kot črne sence na nebu, sveta splohe ne vidiš. Dež je kar rjul, bilo je grozno. Tema je v celici; Sobek je videl samo dvoje oči pohabljenega fanta iz Gdova.

Sobka jih je bilo sram; zdaj se jih je celo bal. Fant je sedel v drugem krilu, na koncu poslopja, in je zdaj res spal na prični z zatisnjenimi očmi.

Nozdrtvi, ki so že dihale prosti zrak s sveta, oči, ki so že gledale prek obzidja v svet, kakor da so dobile zobe in

skupščino, tam so ga do nagega slekli in nesli k predsedstvu vlade, pa kazali njegovo klobasasto telo po vsej dvorani.

Zoper duhovnike se je zopet dvignila zadnja številka »Domovine«, zakaj da se tudi pečajo s politikom itd. V istem odstavku pa sama pravi, da so duhovniki ravno tako državljeni kot vsi drugi.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Boj proti Maksimoviču, notranjemu ministru, je zavzel ves teden političnega življenja. Opozicija, posebno Radič in samostojni demokrati, so mislili, da bodo v tem boju strmoglavili vlado.

Kako sedanja vlada dela. Naš minister dr. Kulovec je dosegel, da se bodo že te dni začele predpriprave za regulacijo naših reč v vsej državi.

Za popravilo cest se pripravlja velikopotezno delo: najetejše posojila 500 milijonov dinarjev. S tem, da se bodo ceste popravljale, se bode zmanjšala tudi brezposelnost.

Zadolžene kmetije se bodo rešile. Po posebnem zakonu se bo skrbelo, da se rešijo kmetije, ki so preveč zadolžene, na ta način, da bo kmet dobil prav poceni kredit na razpolago.

Kralj se živahno zanima za delovanje sedanje vlade in predsednik Uzunovič mu mora redno poročati. Tudi na najvišjem mestu se odobrava velikopotezno delo sedanje vlade.

Napadi na škofa dr. Jegliča in slovensko duhovščino, ki jih je povzročil Pavle Radič preteklo soboto v narodni skupščini, so razkrinkali pred Srbi demagoško početje, s katerim so dozdaj slepomišlili Žerjav, Pribičevič in Radič glede klerikalizma.

grizle in trgale Sobkovo dušo. Dve bledi, izraziti, srepi zenici fanta iz Gdova sta se vbadali v njegovo dušo čez dalje globoče.

Bil je gori! Na zidu! ... Samo en skok! ... Še veter bi ga ne bil dohitel! Zdjaj bi bil že čez ogrsko mejo!

Sobku se je zdelo, kakor bi mu nekaj živžralo okoli ušes, kakor njegova lastna cjupaga, krožeča mu veselo okrog glave v blaznih vrtinčih s polno silo. Tam nekje v lešu pod Srednjim vrhom ali pod Džumbirom sede njegovi bratje tovariši, skrčeni kakor risi. Do'golasi velikan Jan Sliva iz Vihodne, Jendrek Migac iz Bustrika, Joško Papež izpod Bele gore, Joško Stanik iz Koščelisk, Lorenc Gavranec iz Pospadov ...

Pred očmi so mu zamigljale gore, prišlo je kakor nenadna toča spomladi, ki se utrga s skalovja. Tu zeleni cela dolina, tam voda igra v jezercu, tam meketajo bele ovce, žvenkljajo kraguljčki in medni zvončki — vse zveni, zvoní in se giblje po poljanah. Tam pojo pastirji, tam pastirice, tam in tam katera zavriska z višine: »Juhuhuhu!« Tam ji zopet odgovarja pastir izpod čeri: »Ho!ho!ho!« Tam na goslí in kobze*), na vrbove piščalke — dolge, daleč glaseče se trobe igrajo pastirji, ovrčarji in volarji. V planinski koči plapolajo ogenj, pastir pleše in bje s petami, da

*) Nekaka lira s tremi strunami. — Op. prel.